

Κλέων Αρζόγλου, συγγραφέας

Από τη Χούντα και τον Μάη του '68 στην Ινδία

■ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΦΟΡΟ

Ενα βιβλίο που σε ταξιδεύει, αλλά και το ίδιο ταξιδεύει στον χρόνο από την πρώτη του έκδοση το 2001 φθάνοντας στο 2024 που έφτασε στον τέταρτο σταθμό / έκδοσή του.

Ο Κλέων Αρζόγλου στο μυθιστόρημα «Εγώ κι ο θεός Χάρις» που κυκλοφορεί πλέον από τις εκδόσεις Λέμβος μας χαρίζει μια συναρπαστική αφήγηση που ξεκινά από τα χρόνια της Χούντας, συνεχίζεται με απόδραση στην Ευρώπη και στον

Μάη του 1968, για να καταλήξει σε μια μακρά παραμονή στην Ινδία. Δεν μπορώ παρά να συμφωνήσω με τον Νίκο Παπάζογλου που είπε πως είναι «ένα μυθιστόρημα-έπος για τη δικιά μας γενιά, γραμμένο σε μια σύγχρονη κι ολοζώντανη γλώσσα». «Ο θεός Χάρις ήρθε επιτέλους να μιλήσει για τους τρελοαναζητητές» είπε ο Πάννης Αγγελάκας, ενώ ο Δημήτρης –Μήτσος– Πουλικάκος συμπληρώνει: «Ο Κλέων είναι ένας φευγάτος, αλλά και ψυλλιασμένος

παλιός, μα ομού και σύγχρονος γλυκός παραμυθός».

Είναι όλα αυτά και πολλά ακόμα. Προσωπικά με μάγεψαν οι ιστορίες του και ο τρόπος που τις αφηγείται. Ένα σύγχρονο ροκ παραμύθι που ξεφεύγει απολύτως από ό,τι έχω διαβάσει μέχρι τώρα. Που σε κάνει να νιώθεις κι εσύ αυτόπτης μάρτυρας των γεγονότων.

Με τον ίδιο τρόπο ο συγγραφέας ταξιδευτής μιλά και στη συνέντευξή μας που την απόλαυσα όσο λίγες...

» Σε ποιον βαθμό ο «Θεός Χάρις» είναι ένα αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα; Αυτή η παραπάνω συμβαίνει να είναι μια ερώτηση που διαρκώς μου τίθεται. Παντού και πάντοτε, σε συνεντεύξεις, παρουσιάσεις, κατ' ιδίαν, ακόμα κι από γνωστούς (τύπου, καλά αυτό πότε συνέβη, αφού...) και η απάντηση είναι ως επί το πλείστον κάπως άβολη. Ο Βασίλης Βασιλικός κάποτε στην εκπομπή του «Αξίον Εστί» όταν σε παρόμοια περίπτωση μυρίστηκε πως ενοχλούμαι, γέλασε και μου είπε «Άσε μην απαντάς. Είναι δείγμα ότι σέβεσαι, πρώτ' απ' όλα το κείμενό σου και κατόπιν την εικόνα-image σου. Ο αναγνώστης δεν χρειάζεται σε τέτοιες περιπτώσεις να γνωρίζει. Πολλές φορές μάλιστα κάτι τέτοιο, άθελά του τον ξεενρώνει». Παρ' όλα αυτά δεν θα αποφύγω την πρόκληση... Το βιβλίο λοιπόν είναι μυθι-

στόρημα με πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία... Τώρα πόσο και ποια: Πολλά, πάρα πολλά, αν και συνήθως παραλλαγμένα... Επίσης, θέλω να δηλώσω, πώς όλα εκείνα τα μέρη και τοποθεσίες, στα οποία αναφέρομαι τα έχω επισκεφθεί, αυτά τουλάχιστον δεν είναι αποκυήματα της φαντασίας μου... Οι ήρωες μου δε, είναι οι περισσότεροι βασισμένοι σε υπαρκτά πρόσωπα, να 'ναι καλά όσοι ακόμα ζούνε...

» Ο «Θεός Χάρις» έχει στοιχεία από κάποιο πραγματικό πρόσωπο που συναντήσατε;

Αυτό το απαντώ εν μέρει στην προηγούμενη ερώτηση. Ο θεός Χάρις υπήρξε. Όπως και κάποια άλλα, παρόμοια υπαρκτά πρόσωπα –μεγάλη η χάρη τους–, ταυτόχρονα όμως, για μένα προσωπικά ήταν και ένα είδος συγγραφικού alter ego. Όπως περίπου κι ο Χρήστος, ο ήρωας του βιβλίου...

» Ποια θεωρείτε ως τα πιο κομβικά σημεία της ιστορίας του βιβλίου αλλά και της γενιάς σας;

Μμμ... Ο καυγάς στον κινηματογράφο Έσπερο που αλλάζει την πορεία των γεγονότων και συνειδητοποιεί (ξυπνάει) τον ήρωα ως προς το ποιόν της χούντας και της κατάστασης γύρω του γενικά. Κομβικό σημείο για τον ήρωα, για το βιβλίο, αλλά και για τη ζωή μου την ίδια. Κατόπιν φυσικά είναι ο Μάης του '68 που τουλάχιστον αμφισβήτησε και μερικώς απελευθέρωσε μια

γενιά, –στον δυτικό κόσμο–, από τα κόμπλεξ, τις ενοχές, τις συμβατικότητα και τις παράλογες απαγορεύσεις αμέτρητων προηγούμενων. Κάτι που δυστυχώς στην πατρίδα μας το χάσαμε ή το ζήσαμε μόνο από σπόντα. Πράγμα που μας στοίχισε πολύ στην μετέπειτα εξέλιξη της εν γένει συμπεριφοράς και της κουλτούρας του νεοέλληνα... Άχ, αυτή η Χούντα... Ύστερα πάλι, το μπραφ με τα χασίδια στη Φινλανδία που αυτή την φορά κάνει πλέον τον ήρωα εντελώς φυγά και παράνομο αλλά παράλληλα και «ελεύθερο» από το παρελθόν. Ουδέν κακόν αμιγές καλού που λένε. Και βέβαια μην ξεχνάμε πως, όπως γράφει και στο οπισθόφυλλο, τα σίξις ήταν η εποχή του ροκ εντ ρολ και της μαριχουάνας... Ενδιαφέρον θέμα αλλά θα πάμε μακριά. Βέβαια το πιο κομβικό σημείο παραμένει πάντα η Ινδία και η συνάντηση με τον Θεό Χάρι... Μέχρι εκεί ο Χρήστος, όπως παλιά κι εγώ ο ίδιος, παραμένει αυτό που λένε «διαλεκτικά υλιστής» όμως πνευματικά, αν μην τι άλλο, ανώριμος... Υποψιασμένος μεν αλλά ανώριμος. Τώρα με τον «Θεό Χάρι» έρχονται τα πάνω κάτω, και σιγά-σιγά επιτελείται η εν λόγω αλλαγή. Η συνέχεια στο βιβλίο...

» Πώς πιστεύετε ότι διαβάζεται σήμερα, από τις νεότερες γενιές που δεν έχουν αυτά τα βιώματα;

Από τις πρόσφατες αντιδράσεις αναγνωστών της νέας γενιάς, διαπιστώνω ότι διαβάζεται ακόμα και τώρα ευχάριστα και με μεγάλο ενδιαφέρον. Ελπίζω. Όπως ελπίζω

Κομβικό σημείο για τον ήρωα, για το βιβλίο, αλλά και για τη ζωή μου την ίδια είναι φυσικά και ο Μάης του '68 που τουλάχιστον αμφισβήτησε και μερικώς απελευθέρωσε μια γενιά. Κάτι που δυστυχώς στην πατρίδα μας το χάσαμε ή το ζήσαμε μόνο από σπόντα

να τους ξυπνήσω τη λαχτάρα για το ταξίδι, αν και τα πράγματα είναι πλέον διαφορετικά, όπως πάντα είναι και θα 'ναι. Ούτε εμείς είδαμε την Ανατολή με τα μάτια του Μάρκο Πόλο...

Τώρα, κάποιες συμβουλές από τον θεό Κλέωνα για το ταξίδι γενικότερα: Φροντίστε, αν είναι δυνατόν, να έχετε αρκετό χρόνο για κάτι τέτοιο. Μια, δυο, τρεις βδομάδες αρκούν για να βγάλετε φωτογραφίες και να φιλοταλαιπωρηθείτε. Απεριόριστος χρόνος είναι το ιδανικό. Γνωρίζω πως είναι πολύ δύσκολο αλλά κανείς δεν λέει πως είναι κάτι εύκολο. Χρησιμοποιείτε όσο δυνατόν λιγότερο το αεροπλάνο... Μην βγάζετε συνέχεια φωτογραφίες και κλείστε για μεγάλα διαστήματα το κινητό... Ξεχάστε για λίγο τους γονείς και τους κολλητούς σας – όσο κι αν σας λείπουν και τους αγαπάτε. Είναι μεγάλο ανάχωμα... Μην κρίνετε εύκολα από την πρώτη εντύπωση και προ παντός μην συγκρίνετε, διότι δεν υπάρχουν τα μέτρα για κάτι τέτοιο... Βιώστε και παρατηρείτε... Και φυσικά απολαύστε, ακόμα και τα πιο δύσκολα, γιατί αυτά είναι συνήθως και τα καλύτερα. Σε μερικά χρόνια, όταν τα διηγείστε, θα είναι εκείνα με το περισσότερο ενδιαφέρον. Ξέρω τι λέω. Καλό ταξίδι!

» Τι σημαίνει η Ινδία για σας; Είναι πράγματι η δεύτερη πατρίδα σας; Έζησα –εδώ και μισό αιώνα– στην Ινδία για συνολικά 17 χρόνια, όχι συναπτά αλλά σε μεγάλα χρονικά διαστήματα. Προσωπικά τη θεω-

ρώ μια χώρα μαγική και θαυμάσια, την αγαπάω απίστευτα και σίγουρα τη θεωρώ πνευματική μου πατρίδα αλλά και δεύτερη τέτοια. Όπως και τη Σουηδία, όμως όχι με την ίδια θερμότητα και για εντελώς διαφορετικούς λόγους. Στην Ινδία αισθάνομαι σπίτι μου... Όταν βρίσκομαι εκεί δεν θυμάμαι να θέλω να φύγω ποτέ...

Αντίθετα με την Ελλαδίτσα που κι αυτήν με την αγαπάω αν και διαρκώς εξακολουθεί να μου φέρνει τάσεις φυγής. Φυσικά δεν είμαι κανένας αφελής που να μην βλέπει τα πολλά αρνητικά της Ινδίας, τη φτώχεια, την ανέχεια, την ακαθαρσία και τις ανισότητες –όχι δεν έχω τυφλωθεί, τα βλέπω, αλλά από διαφορετική γωνία πλέον και δεν με ενοχλούν τόσο όσο πρώτα. Μου αρέσουν δε, τα περισσότερα σ' αυτή τη χώρα κι αυτό μου αρκεί.

Γουστάρω την κουζίνα τους, το χιούμορ, το χαβαλέ, την κουλτούρα, την πνευματικότητα, τα καθημερινά ανεξήγητα θαύματα, τη μουσική, την λογοτεχνία, τα χρώματα, τα ρούχα, τα σάρι των γυναικών, που τις βρίσκω πολύ όμορφες –όχι κι όλες– αλλά ως επί το πλείστον –και πιο πολύ– γουστάρω τον ίδιο τον εαυτό μου στην μαμά Ινδία. Τουτέστιν, θα 'θελα λοιπόν μια μέρα, όταν φτάσει το πλήρωμα του χρόνου να περάσω εκεί τα στερνά μου, ναι, κάπου στο Βαρανάσι, όπου και θα με κάψουν τελετουργικά και κατόπιν θα σκορπίσουν τις στάχτες μου στο Γάγγη. Χάρε Ομ... Αλλά κι αν αυτό δεν γίνεται... πάλι καλά...

